

Ještě jednou za Waldou - s úctou a nadějí

„V oblasti populární hudby se před půlstoletím objevil zpěvák, jehož hlas byl v nižších polohách medový, ve středních sametový a ve vyšších k tomu všemu ještě zvonil...“ Přesně těmito slovy jsem psal před pár lety o Waldovi ve své knize fejetonů, nazvané „Chytří pracují, kde chtějí“. A spousta dojmů a zážitků s ním spojených se mi vybavila, když jsem sledoval smuteční obřad ze Žofína dnes 18. června 2009 v přímém přenosu na webu zpravy.idnes.cz

I když jsem nikdy nepatřil k jeho blízkým ani známým, věřím, že i jako běžný občan země, kterou Waldemar tolik ovlivnil, mohu přidat pár postřehů a vzpomínek.

Vždycky mne fascinuje, když kdokoliv dělá svou práci mistrovsky, špičkově - prostě strhujícím způsobem, který jeho klienty (diváky, posluchače, studenty, svěřence, odběratele zboží či služeb) nadchne, strhne, otevře v nich nový kus osobnosti.

Takovými mistry byli i všichni tři první smuteční řečníci. Hned Václav Postránecký ve mně vyvolal vzpomínku na dvě letmá setkání. První bylo na začátku 90. let písemné - on mi napsal dopis s přiloženou podepsanou fotkou, abych mu poslal svou brožurku „Jak se efektivně učit anglicky“. Po řadě let jsme se pak potkali po premiéře jedné hry v Národním, kterou sponzoroval jeden můj žák - díky čemuž jsem se nachomýtl i ke společenskému setkání po představení. A dobře si pamatuji Postráneckého slova, jak kdysi pečlivě pracoval na své první divadelní roličce, na štěku, kdy měl v závěru nějaké hry snad coby nějaký zbrojnoš podat někomu hlavnějšímu snad nějakou roličku s dopisem. Jak si na těch pár vteřin na jevišti chystal správný spěšný krok, zadýchanost, setření potu s čela a spoustu dalších „maličností“, které však v souhrnu dělají mistra.

Helenu Vondráčkovou jsem poprvé potkal před klenotnictvím v Jablonci nad Nisou u příležitosti letní výstavy bižuterie 1968. Moje sestra si na památku schovala její účtenku za nakoupené zboží, která jí buď vypadla, nebo ji odhodila. Helenčina útrata za šperky byla značná - kolem 480,- Kčs. Oba jsme pak nakukovali, jak si slavná Helena s neméně slavným Milanem Chladilem dávají v restauraci takové „neslavné a běžné“ jídlo jako vepřo, knedlo, zelo. To nám připadalo divné - populární hvězdy se přece neustále vznášejí kdesi v oblacích a obyčejná jídla snad ani nejedí.

Druhé Setkání s Helenou bylo v roce 2002, po jejím koncertu v australském Sydney, v „kulturáku“ ve čtvrti Bondi Junction, kde jsem tehdy poblíž bydlel a studoval communication skills. Celý sál byl plný českých a slovenských emigrantů, z mých mladších českých spolužáků z college však ani jediný - jen já. Helena vypadala ještě mladší než před těmi 34 lety - a znovu jsem kromě běžného prožitku účastníka koncertu ve druhé rovině registroval špičkovou profesionalitu ve vztahu ke klientům - tedy posluchačům. Zejména po koncertu, kdy se s Helenou chtěl vyfotit snad každý - vestoje, vsedě, se svou rukou za jejím pasem... po půl hodině Helena jen tichounce stranou utrousila ke svému štábu, že svou pusou má od toho neustálého úsměvu už úplně v křeči. Trošku ji procvičila, zahýbala s ní - a jelo se dál... fronta čekatelů na společný snímek byla ještě dlouhá...

Mnoho hodin jsem měl možnost povídat si o Heleně s Martinem Michalem, když jsme nedávno čekali na společné vystoupení v televizním pořadu mocného Xavera. Výslední dojem opět stejný - špičková profesionalita.

Dříč Karel Gott je natolik kapitolou samou pro sebe, že o něm zvláště snad v nějakém příštím blogu.

A samotný Waldemar? V polovině osmdesátých let, těsně před emigrací, jsem jej viděl na tenisových kurtech v Ostravě, u kterých jsem tehdy bydlel. Šli si před koncertem s Olinkou zahrát. Druhé letmé setkání bylo už hodně po roce 2 000 v Praze - v restauraci U Čiriny v centru, kam jsem zabrousil se svými žáky z celé republiky v rámci rozšiřování jejich kulturně společenského přehledu. Na slavného Waldu jsem si pochopitelně netroufal ani promluvit. On s manželkou však pozdravil naši skupinu jako první - a tak jsme mu uctivě a potěšeně opáčili.

A z jeho stovek vystoupení v televizi a filmu? Jeho nádherný hlas zazvonil v kraťoučkém, ale typickém akordu ve filmu Fantóm Morrisvillu. Walda hrál člověka, který se právě dostal z vězení, za bouřné noci si při měsíčku nad mořským příbojem promnul volné ruce, dosud spoutané okovy, a vyrazil k nebi takové to své typické, nenapodobitelné NANANANÁNA...

Tak libozvučně se nikdy žádný vězeň na světě ze své svobody neradoval.

Nejsilnější můj zážitek s Waldemarem se však kupodivu pojí ne s hudbou a písní, ale s obrazem. A to s obrazem od Zdeňka Buriana. Kde už jsem jej viděl, si nevzpomenu. Uběhly od té doby desítky let. Obraz je typický burianovský, jako z mayovky. Několik kovbojů sedí u ohně, většinou v širácích. Ale jeden z nich hraje na kytaru - a je to přesný Waldemar Matuška. Byl poznat už zdálky - Zdeněk Burian uměl přece kreslit a vystihovat podobu nejpřesněji a nejvěrněji na světě (kam se na něj hrabou fotografie). A zblízka se mi to potvrdilo. Pod obrazem byl rukou Mistra Buriana připsán text: „Věnuji Waldovi, protože zpívá tak, jak chlap zpívat má.“

Věta přesná, čistá, výstižná - ani slovo navíc.

I když jsem jinak ctihodným panem učitelem, který by výčitkami svědomí dvě noci nespal, kdyby se dopustil menšího dopravního přestupku, tak v ten moment jsem se chtěl stát zlodějem. Tak hodně jsem ten obraz chtěl mít. (Na fotografii jsem jej už pak nikdy neviděl. Neví o něm někdo něco?)

Kdyby Waldu znal Karel May, kdyby se ti dva mohli někdy potkat, jistě by přesně podle něj udělal nějakou postavu do svých slavných dobrodružných románů. Ne však desperáda, ale jistě nějakého milého, spolehlivého spojence Old Shatterhanda. Nádherný hlas Waldy totiž dává na pár vzácných chvil zapomenout na šlendrián a bídu světa, kterou se jinak řada zdejších blogů a diskusí ze všech stran zaobírá. Myslím dokonce, že i díky povznášejícímu zpěvu těch největších hvězd se nejedna bída a neslušnost politiky, soudnictví, jiných stránek našeho života dá jakž takž slušně psychicky přestát, přežít.

A tak věřím, že čas nám přinese nejen nové krize, ale i nové (skoro)Waldemary, s nimiž nám bude na světě dobře. Kteří nám budou vlévat do žil pohodu a naději.

Waldovy pomalejší písně zněly celou dobu kondolování na Žofíně - tedy až zhruba do 11 hodin. Poslouchal jsem pozorně - jednu jsem však mezi nimi nenašel. Tu jeho nikoli z neznámějších, ale pro mne asi nejoblíbenější. Právě proto, že je o naději, která prosvítá po dlouhé noci. Bohužel nevím, kdo je autorem textu a hudby - trochu se stydím, že v citaci neuvedu jejich jména (ale věřím, že mi v diskusi pod článkem někdo pomůže a můj prohřešek napraví).

Začíná to

Už den stáda snů rozhání,

a z hor cválá k nám svítání...

Kdo jen může být autorem slov? Textařův rukopis mi připadá stejný, jako v podobně emotivní nadějně písni ze sedmého dílu seriálu „Píseň pro Rudolfa III.“. Tam je klukovský, věčně mladý Václav Neckář geniálně namaskován jako stařec nad hrobem abbé Faría - a za mříží své kobky zpívá. Také o naději:

Zdá se mi, že svítá,

svítá do vlaštovčích hnízd,

moje srdce vítá

paprsky do těchto míst...

Zde textaře a skladatele znám - Petr Rada a Jindřich Brabec. Velmi podobná naděje je i v té Waldově, pro mne nejoblíbenější písni; že by stejní autoři?

A závěr té mé nejoblíbenější Matuškovy písně? ...

den bičem prásk, noční řád neplatí

svítá...

To mám vždy další a další energii, další chuť učit tak, aby moje kurzy byly pro moje žáky co nejvíce koncertem a svítáním naděje. Díky za povzbuzení, Waldo.

